

РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ У СТИМУЛЮВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Гребенник Н. Г., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

e-mail: nataly.grebennyk@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1554-0697

Братута С. В., керівник Товариства з обмеженою відповідальністю «Партнер 3», м. Одеса, Україна

e-mail: bratuta.sergey@gmail.com

***Анотація.** Мета дослідження полягає в аналізі впливу венчурного фінансування на розвиток та трансформацію традиційного бізнесу. Методика дослідження включає літературний огляд, кількісний аналіз даних про обсяги фінансування, макроекономічний та якісний аналіз, порівняння різних форм фінансування. У результаті дослідження було з'ясовано, що венчурне фінансування, яке включає різноманітні фінансові інструменти, стимулює цифрову трансформацію, розширення ринків, впровадження нових*

бізнес-моделей, підтримує технологічну модернізацію, екологічну стійкість, розвиток ланцюгів постачання, соціальні інновації. Успіх бізнесу залежить від якості управління, інноваційного потенціалу, ринкових умов. Венчурне фінансування сприяє довгостроковому успіху бізнесу, створенню робочих місць. Практична значимість дослідження полягає у розширенні розуміння венчурного фінансування як інструменту для інновацій та розвитку бізнесу, у наголошенні на важливості фінансових стратегій для зростання стартапів та адаптації традиційного бізнесу.

***Ключові слова:** інновації, венчурне фінансування, традиційний бізнес, трансформація, стартапи.*

ROLE OF VENTURE FINANCING IN STIMULATING THE INNOVATIVE ENTERPRISE DEVELOPMENT

Grebennyk Natalya, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Department «Economics of the Enterprise and Organization of Entrepreneurial Activity», Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine

e-mail: nataly.grebennyk@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1554-0697

Bratuta Serhii, Head of the Limited Liability Company «Partner 3», Odesa, Ukraine

e-mail: bratuta.sergey@gmail.com

***Abstract.** The purpose: a comprehensive analysis of the impact of venture financing on the long-term development and transformation of traditional business structures. The research focuses on the identification and adaptation of key tools and methods used in the innovation sector to improve the efficiency and competitiveness of traditional companies. Methodology: comprehensive literature review of scientific publications on venture financing; quantitative analysis of data on the volume of venture financing; macroeconomic analysis, study of economic trends; qualitative analysis of the interaction of venture financing participants; comparison of various forms of venture financing; analysis of the impact of venture financing on various business sectors. Scientific novelty: venture finance is more complex than simply investing in start-ups, covering a variety of financial instruments and strategies, from macroeconomic analysis to innovation support. Venture capitalists, business angels, incubators and accelerators play a key role in the development of startups, providing not only capital but also important resources and knowledge. It promotes innovation, development and growth. In traditional business, venture funding stimulates digital transformation, expansion of markets and introduction of new business models, increasing adaptability to market challenges. It also supports technological upgrading, environmental sustainability, supply chain development and social innovation. The success of venture financing depends on the quality of management, innovation potential, market conditions and financial stability. The risks for startups are higher, but the potential rewards are significant, unlike traditional businesses, where risks and rewards are more balanced. Venture capital plays an important role in the long-term success and sustainability of businesses, contributing to job creation and growth. The practical significance lies in expanding the understanding of venture financing as a key tool for innovation and business development. This emphasizes the importance of various financial strategies to stimulate the growth of startups and adapt traditional business to modern challenges.*

***Keywords:** innovation, venture financing, traditional business, transformation, startups.*

JEL Classification: G170, G240, D250.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження впливу венчурного фінансування на розвиток традиційного бізнесу набуває особливого значення у контексті необхідності інтеграції новітніх методів, які активно використовуються у діяльності стартапів, у

структуру та стратегії традиційних компаній. Венчурне фінансування, яке є визначальним для успіху багатьох інноваційних стартапів, може відіграти ключову роль у трансформації традиційного бізнесу, надаючи йому доступ до нових технологій, методів управління та стратегій розвитку.

Цей процес передбачає не лише фінансову підтримку, але й впровадження гнучких підходів до управління, ризик-менеджменту та інновацій, які характерні для стартапів. Венчурне фінансування може сприяти впровадженню в традиційний бізнес таких елементів, як адаптивність до змін ринкових умов, швидке тестування нових ідей та концепцій, а також відкритість до ризикованих, але потенційно вискооефективних інновацій.

Особливу увагу слід приділити механізмам венчурного фінансування, які включають не тільки прямі інвестиції, але й надання експертної підтримки, менторства та доступу до мережі контактів. Це дозволяє традиційним компаніям не просто отримувати фінансування, але й ефективно використовувати інноваційні стратегії та практики, що вже довели свою ефективність у стартап-секторі.

Отже, актуальність дослідження полягає у вивченні та адаптації передових практик венчурного фінансування для стимулювання інноваційного розвитку традиційного бізнесу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розвитку венчурного фінансування присвячено велику кількість наукових робіт. Зокрема, одна з робіт [1] висвітлює розвиток досліджень у сфері венчурного капіталу у контексті глобальної фінансової кризи, аналізуючи поточний стан ринку венчурного капіталу та зміни у ринку бізнес-янголів. Автор цієї роботи також розглядає структури управління, ефективність венчурних капіталістів, географічну організацію та глобальні «гарячі точки» венчурного капіталу, аналізуючи поточний стан досліджень у цій галузі та пропонуючи дорожню карту на майбутнє.

У традиційному звіті Global analysis of venture funding за 3 квартал 2023 року [2] вказано, що протягом сьомого кварталу поспіль у 3-му кварталі 2023 року спостерігалось зниження венчурної активності, та обсяги венчурного фінансування зменшилися до 77,05 млрд. доларів, що відповідає рівню початку венчурного буму у 2020 році (рис. 1).

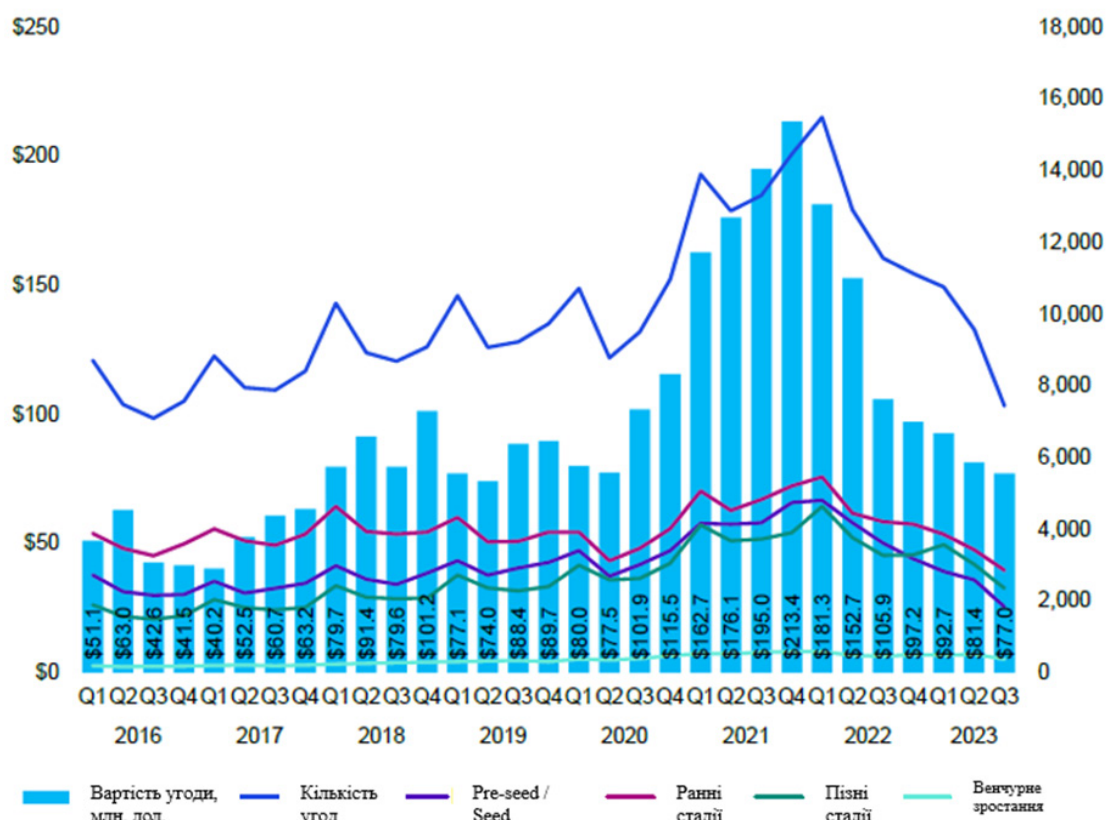

Рис. 1. Глобальне венчурне фінансування

Джерело [2]

Важливо враховувати, що падіння рекордних показників є типовим для ринкових циклів, особливо з огляду на численні економічні та фінансові потрясіння, які відбулися протягом останніх трьох років. Також слід зазначити, що спостерігається сповільнення падіння інвестицій, що може свідчити про наближення до стабілізації. Експерти у звіті зазначають, що учасники ринку краще адаптуються до різних змінних факторів, які раніше уповільнювали інвестиції, а показники фінансування знижуються до більш реалістичних рівнів для багатьох фондів менеджерів. Чи настане стабілізація, поки що невідомо, але існують певні позитивні ознаки [2].

Науковці детально досліджують механізми венчурного інвестування стартапів через аналіз його ролі у стартап-екосистемі та інноваційному середовищі [3]. Вивчено особливості венчурного інвестування, порівнюючи з класичним, включаючи підходи до фінансування на різних етапах розвитку стартапів. Описано ключові та допоміжні фактори успіху стартапів. Також проаналізовано різні моделі венчурного інвестування, включаючи модель перенесення капіталу, спільного інвестування та фонд фондів, з вказівкою на стейкхолдерів та етапи інвестиційного процесу.

Автори іншої статті, яку також потрібно взяти до уваги [4], аналізують зв'язок між інноваційним розвитком країни, обсягом венчурного фінансування, інвестиційною свободою та податковою політикою, використовуючи дані з 16 європейських країн. Виявлено, що найміцніший зв'язок існує між інноваційним розвитком та інвестиційною свободою. Також встановлено значний вплив венчурного капіталу на інноваційний розвиток і на податкову політику країни. Розвиток венчурного бізнесу визначено як ключовий для залучення довгострокових інвестицій в інноваційний сектор.

Слід також відзначити фундаментальну роботу [5], яка аналізує дослідження у сферах венчурного та приватного капіталу, зосереджуючись на різноманітних темах, від процесів впровадження та фінансування до управління та синдикації венчурного капіталу. Використовуючи бібліометричний аналіз із Web of Science, дослідження виявляє географічний фокус, методологічні підходи та ключові теми обох галузей. Основні теми венчурного капіталу включають його роль у бізнесі та вплив на створення громадських організацій. У сфері прямих інвестицій акцент робиться на переході до венчурного капіталу, викупі, приватизації, а також оцінці та ефективності інвестицій.

Останнім часом спостерігається зростання інтересу до сталого інвестування [6]. У той час як боргове фінансування для сталого інвестування добре вивчене, акціонерне фінансування та роль уряду у сталому венчурному капіталі потребують більшої уваги. Дослідження цього аспекту проблеми [7] пропонує двосторонній підхід до розвитку сталих фондів венчурного капіталу, включаючи державну підтримку та ефективне укладання контрактів. Воно також розглядає активну роль урядів у фінансуванні та законодавстві на різних етапах венчурного циклу, від залучення коштів до інвестицій та виходу, з акцентом на корпоративне управління та стандартизацію у сталому розвитку.

Вважаємо за потрібне звернути увагу також на статтю [8], в якій аналізується зв'язок між бумами венчурного капіталу та фінансуванням стартапів, з акцентом на причини зростання інвестицій у венчурний капітал, відмінні від загальних економічних циклів. Особлива увага приділяється впливу цих бумів на вибір фірм для інвестування та умови фінансування, що формують інноваційний розвиток стартапів. Також розглядаються концентрація венчурних інвестицій у певних галузях та регіонах, роль державної політики у цьому процесі, зокрема у США в ІТ та біотехнологіях. Висвітлюються перспективи подальших досліджень у цій сфері.

У сфері підприємницького фінансування з'явилися нові учасники, зокрема краудфандингові платформи, які доповнили традиційні методи, такі як бізнес-янгели та венчурні капіталісти [9]. Присвячене цьому питанню дослідження фокусується на складній траєкторії фінансування стартапів та її впливі на розвиток управління. Вивчається конкретний випадок молодого технологічного підприємства, яке поєднує різні форми фінансування: від краудфандингу на основі винагород та акцій до співпраці з бізнес-ангелами і венчурними капіталістами. Дослідження робить емпіричний внесок у розуміння факторів, що впливають на подальше фінансування після краудфандингових кампаній, та теоретичний внесок, показуючи важливість конкретної послідовності фінансування для успіху стартапу.

Ці джерела надають різні перспективи і підходи до визначення та розуміння сутності венчурного інвестування, від теоретичних основ до практичних аспектів та впливу на інновації

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема впливу

венчурного фінансування на розвиток традиційного бізнесу частково вивчена, але все ще має ряд аспектів, що потребують додаткових досліджень. Є значна кількість досліджень, які вказують на те, що венчурне фінансування сприяє інноваціям та технологічному розвитку, навіть у традиційних галузях [10-15]. Більшість досліджень зосереджені на впливі венчурного капіталу на стартапи та нові підприємства, особливо у сферах, де технологічні інновації є ключовими. Водночас значно менше уваги приділяється тому, як венчурне фінансування може впливати на традиційні галузі, які не є технологічно орієнтованими. Потребує додаткового дослідження довгостроковий вплив венчурного фінансування на структурні зміни у традиційних компаніях. Вплив венчурного фінансування може варіюватися в залежності від регіональних економічних умов та культурних факторів, що також потребує більш детального вивчення.

Отже, хоча існують дослідження, що вказують на позитивний вплив венчурного капіталу на інновації та розвиток нових підприємств, аспекти впливу на традиційний бізнес, особливо у довгостроковій перспективі, залишаються недостатньо дослідженими. Це визначає потребу у подальших дослідженнях у цій області.

Метою дослідження є комплексний аналіз впливу венчурного фінансування на довгостроковий розвиток та трансформацію традиційних бізнес-структур. Дослідження зосереджується на ідентифікації та адаптації ключових інструментів та методів, які використовуються в інноваційному секторі, з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності традиційних компаній.

Основний матеріал. Для дослідження впливу венчурного фінансування на розвиток підприємств, розглянемо термінологію. Існує певна різниця між поняттями «венчурне фінансування» та «венчурне інвестування», хоча вони часто використовуються взаємозамінно. Основна відмінність полягає у сфері застосування та контексті цих термінів. Венчурне фінансування належить до широкого спектру фінансових інструментів та методів, які використовуються для підтримки стартапів та інноваційних проєктів. Це може включати венчурний капітал, а також інші форми фінансування, такі як бізнес-янгели, акселератори, інкубатори, державне фінансування, стратегічні партнерства тощо.

Отже, хоча обидва терміни взаємопов'язані та часто перетинаються, венчурне фінансування має ширший контекст і включає різні джерела та методи фінансування, тоді як венчурне інвестування більш конкретно зосереджене на процесі інвестування венчурного капіталу (рис. 2).

Венчурне ФІНАНСУВАННЯ	Венчурне фінансування належить до широкого спектру фінансових інструментів та методів, які використовуються для підтримки стартапів та інноваційних проєктів. Це може включати венчурний капітал, а також інші форми фінансування, такі як бізнес-янгели, акселератори, інкубатори, державне фінансування тощо.	Фокусується на механізмах та джерелах фінансування, необхідних для розвитку ранніх стадій функціонування компанії.
Венчурне ІНВЕСТУВАННЯ	Венчурне інвестування, зазвичай, відноситься конкретно до інвестицій венчурних капіталістів у стартапи та інноваційні компанії. Це включає вкладення капіталу з метою отримання високих прибутків від майбутнього зростання цих компаній.	Сконцентровано на процесі вибору інвестиційних проєктів, управлінні портфелем інвестицій та стратегіях виходу з інвестицій.

Рис. 2. Порівняння понять венчурне фінансування та венчурне інвестування

Джерело складено авторами за матеріалами [3, 5, 6, 9, 16, 17]

Проведене дослідження дозволило виділити такі підходи до визначення поняття «венчурне фінансування»:

- макроекономічний підхід, який розглядає венчурне фінансування у контексті економічних циклів та ринкових змін [6];
- розвиток підприємництва, де робиться фокус на ролі венчурного фінансування для підтримки зростання малих та середніх підприємств [16];
- екосистемний підхід, який передбачає вивчення венчурного фінансування через його роль у екосистемі стартапів та інновацій [3];
- інтегративний підхід, в якому акцентується увага на інтеграції венчурного фінансування з іншими формами підприємницького фінансування, включаючи краудфандинг та бізнес-янголів [9].

Можна зробити висновок, що існує кілька підходів до визначення поняття «венчурне фінансування», від макроекономічного аналізу до більш специфічних досліджень, що зосереджені на підтримці інновацій та розвитку підприємництва.

Венчурний капітал відіграє критичну роль у забезпеченні фінансування ризикованих бізнес-ініціатив, виходячи з наявності досвідченого фінансового менеджменту та знань у сфері управління інноваційними проектами. Більшість дослідників особливу увагу приділяють дослідженню глобальних тенденцій на фінансовому ринку для формування та накопичення венчурного капіталу. Венчурне інвестування здійснює значний вплив на вирішення макроекономічних завдань, таких як стимулювання економічного зростання та модернізація виробничих потужностей. Венчурний капітал відіграє ключову роль у початкових етапах розвитку проектів, знижуючи інвестиційні ризики та залучаючи додаткові інвестиції. На жаль, нині спостерігається низький попит на інновації, що ускладнює формування інноваційної моделі бізнесу. Деякі автори [10] закликають до активізації ролі держави у розвитку венчурного бізнесу, зокрема через державні закупівлі інноваційних товарів та технологій.

Незважаючи на важливу роль малого та середнього бізнесу (МСБ) в економічному розвитку країн, що розвиваються, представники цього бізнесу часто стикаються з обмеженим доступом до фінансування. Венчурний капітал вважається ключовим для підтримки зростання цих підприємств, але його вплив в економіках, які розвиваються, залишається недостатньо дослідженим. Аналізуючи 50 статей з 2010 по 2019 рік [16], дослідники виявили, що венчурне фінансування позитивно впливає на зростання МСБ. Це дослідження підкреслює необхідність розробки політики для сприяння доступу МСБ до венчурного капіталу.

Венчурний капітал є ключовим для розвитку впливових компаній, але має обмеження у сприянні технологічним інноваціям. Основні проблеми включають обмежений діапазон інновацій, що відповідають критеріям інвесторів, концентрацію капіталу в руках невеликої кількості інвесторів та зменшення акценту на корпоративному управлінні. Дослідження цієї проблематики [18] мало на меті стимулювати обговорення та подальші дослідження цих важливих аспектів, хоча розуміння впливу венчурного капіталу на суспільний добробут перебуває ще на ранньому етапі.

Учасники венчурного фінансування здійснюють значний вплив один на одного, формуючи динаміку та успіх інвестиційних проектів. Кожен учасник вносить свій вклад у розвиток стартапів та загальне економічне зростання (рис. 3). Венчурні капіталісти надають стартапам не тільки фінансування, але й цінні поради, менторство та доступ до своєї мережі контактів. Це може значно прискорити розвиток стартапу, допомогти уникнути помилок та відкрити нові ринкові можливості. Бізнес-янголі, як правило, вкладають у стартапи на дуже ранніх стадіях і часто надають не тільки капітал, але й особистий досвід та підтримку. Їх внесок може бути визначальним для первинного зростання та виживання стартапу. Успіх або невдача стартапів безпосередньо впливає на ROI (повернення інвестицій) венчурних капіталістів та бізнес-янголів. Великий успіх стартапу може привести до значного фінансового винагородження інвесторів. Інкубатори та акселератори можуть значно прискорити розвиток стартапу, надаючи необхідні ресурси, навчання та менторство. Вони також допомагають стартапам у підготовці до залучення інвестицій.

Корпоративні інвестори можуть надати стартапам не тільки капітал, але й доступ до ринків, технологій та експертизи. Це може значно розширити можливості стартапу та сприяти його швидкому зростанню. Урядові та некомерційні організації можуть створювати сприятливі умови для розвитку стартапів та інвестицій, надаючи фінансову підтримку, регуляторні пільги та інші ресурси. Кожен учасник венчурного інвестування вносить свій вклад у загальний успіх екосистеми та їх взаємодія є ключовим фактором у розвитку інноваційних підприємств і технологій.

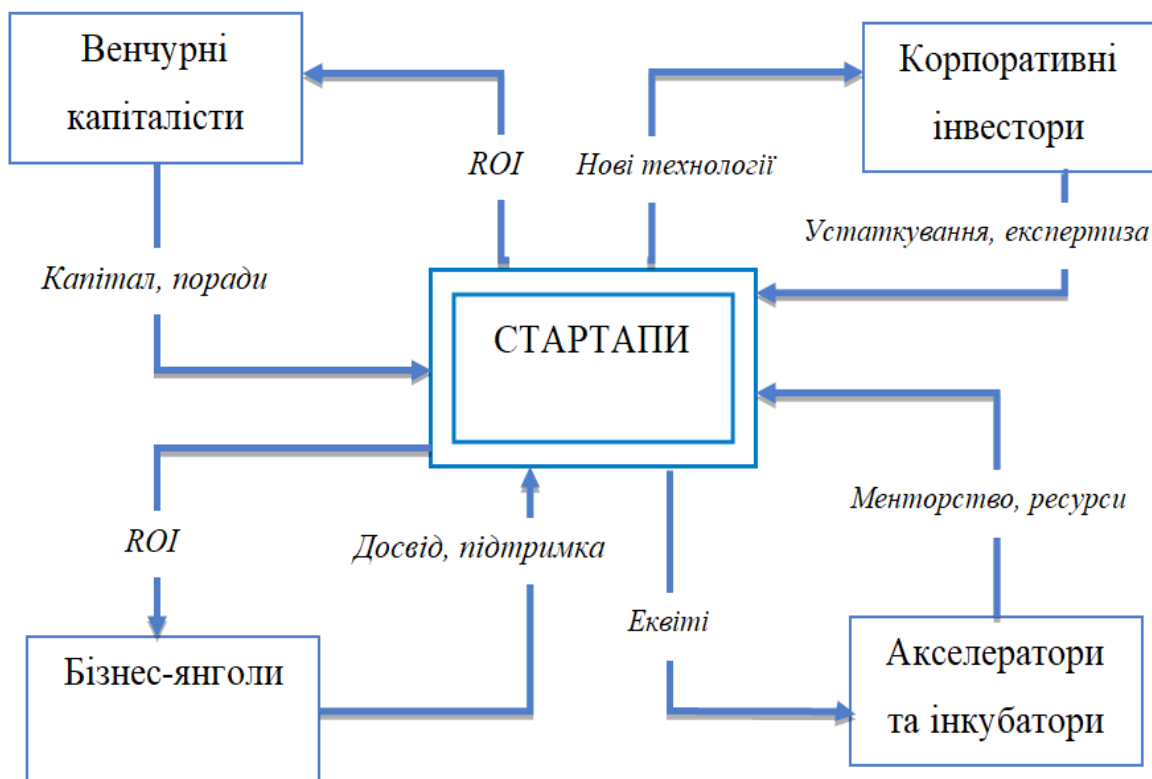

Рис. 3. Взаємодії стартапів з іншими учасниками венчурного фінансування

Джерело: розроблено авторами

Нині використання венчурного капіталу звичайними підприємствами для свого розвитку стало досить поширеним явищем, особливо у певних секторах та географічних регіонах. Коли учасником венчурного фінансування є традиційний бізнес, замість стартапу, динаміка взаємодії та впливу змінюється так (рис. 4).

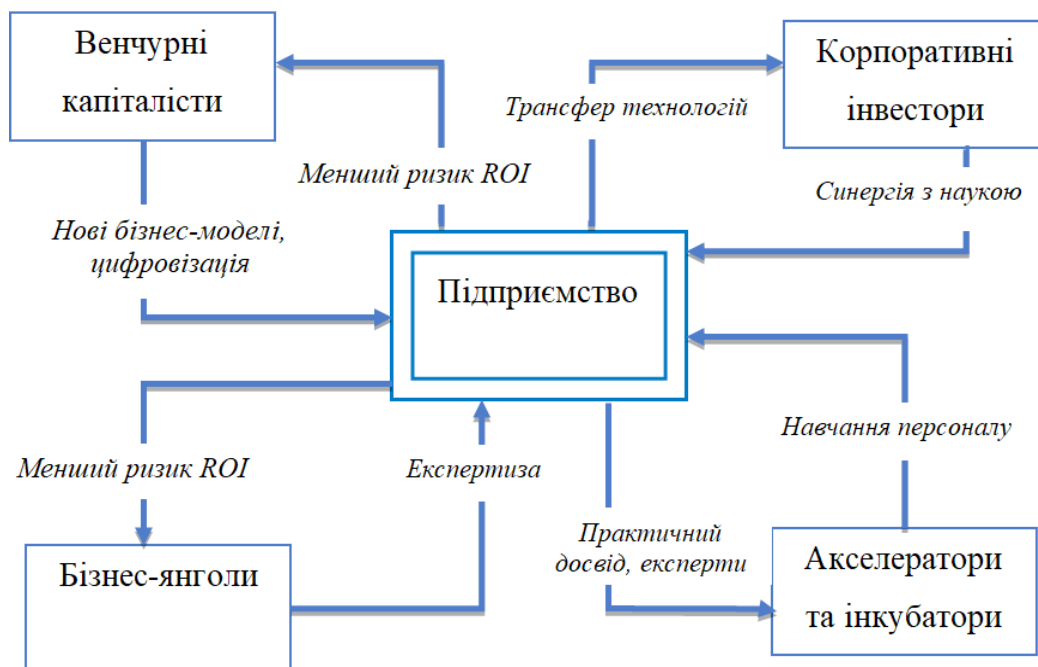

Рис. 4. Взаємодії підприємства з іншими учасниками венчурного фінансування

Джерело: розроблено авторами

Роль венчурних капіталістів може зосереджуватися на допомозі у цифровій трансформації, розширенні на нові ринки або впровадженні інноваційних бізнес-моделей у традиційному бізнесі. Внесок бізнес-янгелів може бути спрямований на надання експертизи та досвіду у сферах, де традиційному бізнесу не вистачає компетенцій, особливо у нових технологічних напрямках. Для традиційного бізнесу ROI може бути менш ризикованим і більш передбачуваним, порівнюючи зі стартапами, оскільки вони вже мають усталені ринки та бізнес-моделі. Інкубатори та акселератори можуть допомогти традиційному бізнесу у впровадженні інноваційних підходів, навчанні персоналу та розвитку нових бізнес-стратегій. Внесок корпоративних інвесторів може бути спрямований на створення синергії між традиційним бізнесом та новітніми технологіями або ринками. Учасники венчурного інвестування можуть допомогти традиційному бізнесу адаптуватися до змінюваних ринкових умов, впроваджувати інновації та підвищувати конкурентоспроможність. Отже, взаємодія між учасниками венчурного інвестування та традиційним бізнесом зосереджується на підтримці трансформації та адаптації до нових викликів ринку, забезпечуючи стійке зростання та інноваційний розвиток.

Стартапи та підприємства у сфері технологій активно використовують венчурний капітал для розвитку нових продуктів та технологій. Галузі, що потребують значних інвестицій у дослідження та розробку, також активно залучають венчурне фінансування. Регіони з сильними інноваційними екосистемами мають високий рівень активності венчурного капіталу.

У країнах, що розвиваються, також спостерігається зростання інтересу до венчурного фінансування, особливо у секторах, пов'язаних з цифровою трансформацією та інноваціями.

Багато великих корпорацій створюють власні венчурні підрозділи або фонди для інвестування у стартапи та інноваційні проекти, що допомагає їм залишатися на передовій інновацій [19]. Загальний обсяг венчурних інвестицій продовжує зростати, з особливим акцентом на ранні стадії фінансування. Інвестиції розподіляються серед широкого спектру галузей, не обмежуючись лише технологічним сектором. Незважаючи на потенціал високих винагород, венчурне фінансування також несе високі ризики, особливо для інвесторів. Венчурне фінансування стає все більш глобалізованим, з інвесторами, які шукають можливості по всьому світу. Загалом використання венчурного капіталу для розвитку звичайних підприємств є важливою частиною сучасного інноваційного ландшафту, дозволяючи компаніям розвивати нові продукти та послуги, швидко масштабуватися та залишатися конкурентоспроможними.

Можна виділити різноманітні способи, якими венчурне фінансування може впливати на традиційні галузі, від технологічної модернізації до розвитку людських ресурсів та формування партнерств.

Впровадження венчурного фінансування розвитку проектів у традиційному бізнесі може призвести до різноманітних результатів, які вимірюються не тільки якісно, але й кількісно:

- підприємства можуть відзначити зростання доходів на 20-50% внаслідок розширення ринків та впровадження нових продуктів;
- ринкова вартість компанії може зрости на 30-70% за рахунок інновацій та підвищення ефективності;
- можливе збільшення штату на 10-30% для підтримки розширення бізнесу;
- інвестиції в R&D можуть зрости на 15-40%, сприяючи розвитку інноваційних продуктів;
- продуктивність може збільшитися на 20-50% завдяки впровадженню нових технологій та оптимізації процесів;
- успішне венчурне фінансування може привести до залучення додаткових інвестицій в розмірі 50-200% від первинної суми;
- значне підвищення конкурентоспроможності на ринку, що може бути виміряне зростанням частки ринку на 10-25%.

Ці цифри є орієнтовними та можуть варіюватися в залежності від конкретного бізнесу, галузі, регіону та специфіки венчурного фінансування. Важливо розуміти, що успіх венчурного фінансування також залежить від багатьох факторів, включаючи якість управління, ринкові умови та здатність компанії адаптуватися до змін.

Технологічна модернізація	<ul style="list-style-type: none"> • Впровадження новітніх технологій у традиційних галузях для підвищення ефективності та конкурентоспроможності.
Цифрова трансформація	<ul style="list-style-type: none"> • Автоматизація процесів та впровадження цифрових рішень, що сприяє підвищенню продуктивності та оптимізації витрат.
Екологічна стійкість	<ul style="list-style-type: none"> • Інвестиції у сталі технології та екологічно чисті рішення для адаптації до зростаючих вимог екологічної стійкості.
Розвиток ланцюгів постачання	<ul style="list-style-type: none"> • Розвиток більш ефективних та прозорих ланцюгів постачання через інноваційні технології, такі як блокчейн та IoT.
Розвиток нових ринків	<ul style="list-style-type: none"> • Допомога традиційним компаніям у розширенні присутності на нових ринках через інноваційні стратегії маркетингу та розподілу.
Підтримка соціальних інновацій	<ul style="list-style-type: none"> • Реалізація проектів, спрямованих на соціальні інновації, що підвищують соціальну відповідальність та вплив компаній.
Розвиток людських ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> • Інвестиції у програми навчання та розвитку персоналу для підвищення кваліфікації працівників, сприяння інноваційному мисленню та підвищенню продуктивності.
Партнерства та колаборації	<ul style="list-style-type: none"> • Сприяння партнерствам між традиційними компаніями та інноваційними стартапами, відкриваючи нові можливості для обох сторін.

Рис. 5. Способи впливу венчурного фінансування на традиційні галузі.

Джерело: розроблено авторами

Існує відмінність у факторах, які впливають на успіх венчурного фінансування для стартапів, порівнюючи з традиційними бізнесами:

1) для стартапів важливі такі фактори:

- інноваційний потенціал (для стартапів критично важливим є унікальний, інноваційний продукт або послуга, що може змінити ринок);
- ринковий потенціал (стартапи мають демонструвати великий потенціал ринку та швидке зростання);
- команда (для стартапів важлива сильна команда з відповідними навичками та візією);
- стратегія виходу (чіткі стратегії виходу для інвесторів, такі як IPO або продаж компанії);
- технологічна сумісність (здатність адаптуватися до швидкозмінних технологій);

2) для традиційних бізнесів слід враховувати такі фактори:

- фінансова стабільність (традиційні бізнеси мають демонструвати стабільність та надійність фінансових показників);

- потенціал для інновацій (здатність інтегрувати нові технології або інноваційні підходи у вже існуючий бізнес);
- репутація та історія (довгострокова репутація та історія успіху на ринку);
- корпоративне управління (сильні стандарти корпоративного управління та досвід управління);
- ринкова позиція (здатність підтримувати або покращувати свою позицію на ринку через інновації).

Стартапи зазвичай фокусуються на швидкому зростанні, інноваціях та розробці нових ринків, тоді як традиційні бізнеси більше зосереджені на стабільності, поступовому розвитку та оптимізації існуючих процесів.

Ризик для стартапів зазвичай вищий, але й потенційна віддача також може бути значною, тоді як у традиційних бізнесів ризики та віддачі більш збалансовані. Важливо розуміти, що ці відмінності не є абсолютними і можуть перетинатися в залежності від конкретного бізнесу та його стратегії розвитку.

Для того, щоб традиційний бізнес залучив венчурні інвестиції, необхідно виконати певні кроки. По-перше, необхідно здійснити оцінку готовності до інвестицій, тобто переконатися, що бізнес готовий до залучення венчурного капіталу. Це включає стабільні фінансові показники, чітку бізнес-модель та потенціал для швидкого зростання.

Венчурні інвестори шукають унікальні та інноваційні проекти. Тому звичайному бізнесу, по-друге, необхідно розробити продукт або послугу, що може привернути увагу венчурних інвесторів своєю інноваційністю.

По-третє, обов'язковою умовою залучення інвестицій є детальний бізнес-план, який включає стратегію розвитку, фінансові прогнози, аналіз ринку та маркетингову стратегію. Наступний крок – необхідно підготувати привабливу інвестиційну презентацію, яка чітко визначає цінність проекту для потенційних інвесторів.

Важливі також і інші кроки, які має здійснити традиційний бізнес для залучення венчурних інвестицій.

Особливістю венчурного фінансування є орієнтир на команду проекту. На це треба звернути увагу та залучити досвідчених професіоналів та лідерів у команду, які мають необхідні компетенції та зможуть допомогти в реалізації проекту.

Проведення переконливого пітчу перед потенційними інвесторами, який висвітлює переваги та потенціал проекту, є ключовим елементом у процесі залучення венчурних інвестицій. Важливо демонструвати прозорість у всіх аспектах бізнесу, включаючи фінансову сторону, потенційні ризики та виклики. Необхідно також бути готовим до переговорів з інвесторами для розробки угод, які враховують інтереси обох сторін. Залучення юридичних радників для підготовки та перевірки інвестиційних документів та угод є важливим кроком у цьому процесі.

Залучення венчурних інвестицій – це складний процес, який вимагає чіткого планування та стратегії, а також готовності до адаптації. Підприємствам важливо зосередитися на довгострокових цілях та підтримувати стабільні відносини з інвесторами.

Довгострокові результати венчурного фінансування для традиційного бізнесу можуть бути значними та різноманітними, оскільки вони впливають на різні аспекти бізнесу:

- 1) інноваційний розвиток – венчурне фінансування може спонукати традиційні компанії до інновацій, дозволяючи їм розробляти нові продукти та послуги, що може призвести до збільшення ринкової частки та підвищення конкурентоспроможності;
- 2) технологічна модернізація – венчурні інвестиції у нові проекти можуть допомогти традиційним бізнесам модернізувати свої виробничі процеси, впроваджуючи новітні технології для підвищення ефективності та зниження витрат;
- 3) розширення ринків – венчурне фінансування може допомогти традиційним компаніям увійти на нові ринки або розширити свою присутність на існуючих ринках, забезпечуючи зростання доходів;
- 4) створення робочих місць – інвестиції у розвиток та розширення можуть призвести до створення нових робочих місць, сприяючи економічному зростанню;
- 5) підвищення капіталізації – успішні інноваційні проекти та розширення бізнесу можуть підвищити загальну вартість компанії, збільшуючи її капіталізацію на ринку;
- 6) корпоративне управління – венчурне фінансування часто вносить зміни в корпоративне управління, сприяючи більшій прозорості та ефективності управлінських процесів;
- 7) стратегічні партнерства – через венчурне фінансування традиційні компанії можуть

розвивати стратегічні партнерства з інноваційними стартапами або іншими компаніями, що відкриває нові можливості для розвитку;

8) соціальний та екологічний вплив – інвестиції в екологічно чисті технології та соціально відповідальні проекти можуть покращити імідж компанії та її відносини з громадськістю.

Ці довгострокові результати венчурного фінансування можуть значно вплинути на успіх та стійкість традиційного бізнесу, сприяючи його адаптації до змінюваних ринкових умов та технологічних трендів

Висновки. Дослідження виявило, що венчурне фінансування виходить за рамки традиційного інвестування у стартапи, охоплюючи широкий спектр фінансових інструментів та методів. Це включає макроекономічний аналіз, підтримку інновацій та розвиток підприємництва. Венчурні капіталісти, бізнес-янгели, інкубатори, акселератори та корпоративні інвестори відіграють важливу роль у розвитку стартапів, надаючи не лише капітал, але й цінні ресурси, знання та мережі, що сприяють інноваціям та зростанню.

У традиційному бізнесі венчурне фінансування сприяє цифровій трансформації, розширенню на нові ринки та впровадженню інноваційних бізнес-моделей, підвищуючи адаптивність до ринкових викликів. Воно також підтримує технологічну модернізацію, екологічну стійкість, розвиток ланцюгів постачання, соціальні інновації, розвиток людських ресурсів та формування партнерства у традиційних галузях, підвищуючи їх ефективність, продуктивність та конкурентоспроможність.

Успіх венчурного фінансування залежить від якості управління, інноваційного потенціалу, ринкових умов, фінансової стабільності та корпоративного управління. Ці фактори відрізняються для стартапів та традиційних бізнесів, з акцентом на швидке зростання та інновації для стартапів і на стабільність та поступовий розвиток для традиційних компаній. Ризики для стартапів зазвичай вищі з потенційно значною віддачею, на відміну від традиційного бізнесу, де ризики та віддачі більш збалансовані. Ці відмінності не завжди чітко визначені і можуть перетинатися залежно від специфіки бізнесу та його стратегії розвитку.

Для залучення венчурних інвестицій, традиційному бізнесу потрібно оцінити свою готовність до інвестицій, розробити інноваційний продукт або послугу, підготувати детальний бізнес-план та привабливу інвестиційну пропозицію. Важливо також залучити досвідчену команду, провести переконливий пітч, демонструвати прозорість у всіх аспектах бізнесу, бути готовим до переговорів та залучити юридичних радників для підготовки інвестиційних документів.

Венчурне фінансування може значно вплинути на довгостроковий успіх та стійкість традиційного бізнесу, сприяючи інноваціям, технологічній модернізації, розширенню ринків та створенню робочих місць. Це веде до збільшення ринкової частки, ефективності та капіталізації компанії. Венчурне фінансування також сприяє розвитку стратегічного партнерства та покращенню корпоративного управління, що відкриває нові можливості для розвитку. Інвестиції в екологічно чисті технології та соціально відповідальні проекти покращують імідж компанії та її відносини з громадськістю, сприяючи адаптації до змінюваних ринкових умов та технологічних трендів. Загалом стаття наголошує на важливості венчурного фінансування як каталізатора інновацій та розвитку, як у нових, так і в усталених галузях бізнесу.

У подальшому планується: дослідити, як венчурне фінансування може сприяти цифровій трансформації та сталому розвитку у традиційних галузях; проаналізувати взаємодію венчурного фінансування з іншими формами фінансування, такими як краудфандинг, ангельські інвестиції та корпоративні інвестиції; вивчити як різні регіональні та культурні контексти впливають на стратегії та успіх венчурного фінансування.

Список літератури

1. Parhankangas A. Chapter 6. The economic impact of venture capital. Handbook of Research on Venture Capital. 2012. Volume 2. P. 124–158.
2. Venture Pulse Q3 2023 Global analysis of venture funding. URL: <https://kpmg.com/kpmg-us/content/dam/kpmg/pdf/2023/venture-pulse-q3.pdf> (дата звернення 15.12.2023 р.)
3. Дума О. І. Механізми венчурного інвестування в стартапи. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2022. № 2 (8). С. 169-

182.

4. Vyhivska I., Khomenko H. Analysis of global trends in the european venture capital market. *Public Policy and Accounting*, 2022. 1(5), 32–38.
5. Douglas Cumming, Satish Kumar, Weng Marc Lim, Nitesh Pandey, Mapping the venture capital and private equity research: a bibliometric review and future research agenda. *Small Business Economics*, Springer. 2023. Vol. 61(1), pages 173-221.
6. Alan S. Gutterman. *Venture Capital: A Guide for Sustainable Entrepreneurs*. Sustainable Entrepreneurship Project. 2022. 45 p.
7. Lin Lin, *Venture Capital in the Rise of Sustainable Investment*. Forthcoming, *European Business Organization Law Review* 2021, NUS Law Working Paper No. 2021/014. NUS Centre for Banking & Finance Law Working Paper 21/02. 34 Pages.
8. Janeway W. H., Nanda R., Rhodes-Kropf M. *Venture Capital Booms and Startup Financing*. Harvard Business School Entrepreneurial Management Working Paper, No. 21-116. 2021. 20 p.
9. Véronique Bessière, Eric Stéphany, Peter Wirtz. *Crowdfunding, business angels, and venture capital: an exploratory study of the concept of the funding trajectory*. *Venture Capital*, April 2019, Taylor & Francis. Pages 135-160.
10. Гноєвий В. Г., Корень О. М., Квятковська Л. А. Реалізація потенціалу венчурного капіталу у забезпеченні інноваційної моделі розвитку економіки. *Академічний огляд*. 2022. № 1 (56) . С. 35-40.
11. Денисенко М. П., Юринец З. В., Юринец Р. В., Кохан М. О. Конкурентоспроможність підприємництва в умовах інноваційно-інвестиційної модернізації економіки. *Економіка та держава*. 2020. № 4. С. 19-24.
12. Третьякова О. В., Харабара В. М., Грешко Р. І. Венчурне фінансування як ефективний інструмент інноваційного розвитку країни. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 17-18. С. 18–23.
13. Jungwirth C, Moog P. Selection and support strategies in venture capital financing: high-tech or low-tech, hands-off or hands-on? *Venture Capital* , 2004, volume 6. P. 105 – 123.
14. Petreski Marjan. *The Role of Venture Capital in Financing Small Businesses*. *Journal of Entrepreneurship and Finance*, Forthcoming, 2006. № 8. 17 Pages.
15. Ahmad RA, Reed L, Zhang R. Private equity and venture capital's role in catalysing sustainable investment. *International Finance Corporation, World Bank Group*. 2018. 50 p.
16. Ahmed Idi Kato. A literature review of venture capital financing and growth of smes in emerging economies and an agenda for future research. *Academy of Entrepreneurship Journal*. 2021.27(1): 1528-2686-27-1-457.
17. Гребенник Н. Г. Терзі Л. М. Котовенко І. С. Особливості венчурного фінансування та тенденції на ринку венчурного капіталу. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. Зб. наук. праць. Вип. 82 (203). Одеса: ОНМУ, 2023. С. 84-98.
18. Lerner Josh, Ramana Nanda. *Venture Capital's Role in Financing Innovation: What We Know and How Much We Still Need to Learn*. *Journal of Economic Perspectives*, 2020. 34 (3): 237-61.
19. Aldatmaz, S., & Brown, G. W. Private equity in the global economy: Evidence on industry spillovers. *Journal of Corporate Finance*, 2020. 60, 101524.

Список літератури

1. Parhankangas A. (2012). Chapter 6 The economic impact of venture capital. *Handbook of Research on Venture Capital* , 2, 124–158.
2. *Venture Pulse Q3 2023 Global analysis of venture funding* Retrieved from <https://kpmg.com/kpmg-us/content/dam/kpmg/pdf/2023/venture-pulse-q3.pdf> (accessed 15.12.2023).
3. Duma O. I. (2022). Mechanisms of venture investment in startups. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, 2 (8), 169-182. [In Ukrainian].
4. Vyhivska I., Khomenko H. (2022). Analysis of global trends in the european venture capital market. *Public Policy and Accounting*, 1(5), 32–38.
5. Douglas Cumming, Satish Kumar, Weng Marc Lim, Nitesh Pandey (2023). Mapping the venture capital and private equity research: a bibliometric review and future research agenda, *Small Business Economics*, Springer, 61(1), 173-221.
6. Alan S. Gutterman. (2022). *Venture Capital: A Guide for Sustainable Entrepreneurs*. Sustainable Entrepreneurship Project.

7. Lin Lin, *Venture Capital in the Rise of Sustainable Investment*. Forthcoming, European Business Organization Law Review 2021, NUS Law Working Paper No. 2021/014. NUS Centre for Banking & Finance Law Working Paper 21/02. 34.
8. Janeway W. H., Nanda R., Rhodes-Kropf M. (2021). *Venture Capital Booms and Startup Financing*. Harvard Business School Entrepreneurial Management Working Paper, 21-116, 20.
9. Véronique Bessière, Eric Stéphany, Peter Wirtz. (2019). *Crowdfunding, business angels, and venture capital: an exploratory study of the concept of the funding trajectory*. *Venture Capital*, April 2019, Taylor & Francis, 135-160.
10. Hnoiєvyi V. H., Koren O. M., Kviatkovska L. A. (2022). *Realization of the potential of venture capital in providing an innovative model of economic development*. *Akademichnyi ohliad*, 1 (56), 35-40. [In Ukrainian].
11. Denysenko M. P., Yurynets Z. V., Yurynets R. V., Kokhan M. O. (2020). *Competitiveness of entrepreneurship in the conditions of innovation and investment modernization of the economy*. *Ekonomika ta derzhava*, 4, 19-24. [In Ukrainian].
12. Tretiakova O. V., Kharabara V. M., Hreshko R. I. (2020). *Venture financing as an effective tool for innovative development of the country*. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 17-18, 18–23. [In Ukrainian].
13. Jungwirth C, Moog P. (2004). *Selection and support strategies in venture capital financing: high-tech or low-tech, hands-off or hands-on?* *Venture Capital*, 6, 105 – 123.
14. Petreski Marjan. (2006). *The Role of Venture Capital in Financing Small Businesses*. *Journal of Entrepreneurship and Finance*, Forthcoming, 8, 17.
15. Ahmad RA, Reed L, Zhang R. (2018). *Private equity and venture capital's role in catalysing sustainable investment*. *International Finance Corporation, World Bank Group*, 50.
16. Ahmed Idi Kato. A. (2021). *literature review of venture capital financing and growth of smes in emerging economies and an agenda for future research*. *Academy of Entrepreneurship Journal*, 27(1): 1528-2686-27-1-457.
17. Hrebennyk N. H. Terzi L. M. Kotovenko I. S. (2023). *Peculiarities of venture financing and trends in the venture capital market. Rozvytok metodiv upravlinnia ta hospodariuvannia na transporti*, 82 (203). Odesa: ONMU, 84-98. [In Ukrainian].
18. Lerner Josh, Ramana Nanda. (2020). *Venture Capital's Role in Financing Innovation: What We Know and How Much We Still Need to Learn*. *Journal of Economic Perspectives*, 34 (3): 237-61.
19. Aldatmaz, S., & Brown, G. W. (2020). *Private equity in the global economy: Evidence on industry spillovers*. *Journal of Corporate Finance*, 60, 101524.

Стаття надійшла до редакції 06.02.2024

Прийнята до публікації 10.02.2024